

دانشگاه پیام نور

دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه زبانشناسی و زبانهای خارجی

پایان نامه

برای دریافت کارشناسی ارشد
در رشته آموزش زبان فارسی

عنوان پایان نامه :

بررسی و مقایسه جایگاه کاربرد زبانهای فارسی و گیلکی
در موقعیت های اجتماعی شهر رشت

نگارش :

طاهره کرم بین

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر بهمن زندی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر مهدی سمایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده ادبیات و علوم انسانی
گروه زبان شناسی و زبانهای خارجی

پایان نامه

برای دریافت کارشناسی ارشد
در رشته آموزش زبان فارسی

عنوان پایان نامه :

بررسی و مقایسه جایگاه کاربرد زبانهای فارسی و گیلکی
در موقعیت های اجتماعی شهر رشت

نگارش :

طاهره کرم بین

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر بهمن زندی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر مهدی سمایی

بهمن ۱۳۸۸

تقدیم به همسر م

فداکاریت پشتوانه استقامتم

کلام مهربانت امیدبخش تلاشم

تا آفتاب زندگیم در پس افق غروب نکرده است تا ابدیت از تو
سپاسگزارم و نسبت به جبران ذره ای از محبت های بی دریغت
این ناچیز را با تمام خلوص و سپاس قلبیم به حضور مهربانت
تقدیم می نمایم و ایزد یکتا را به لطف داشتن حضورت در زندگیم
از عمق جان شاکرم.

تقدیم به فرزندان عزیزم

آیدا و آراین عزیزتر از جانم

می خواهم تمام زینق های دلم را نثارتن کنم و با تماشای
نگاهتان به آرامش دریا برسم.
به خاطر حمایت بی دریغ و محیط آرامی که برای رسیدن به
مقصد برابم مهیا ساختید از شما سپاسگزارم .
هرگز فراموش نخواهم کرد که گاهی چشم بر بازیهای کودکانه
خویش فرو بستید و همچون بزرگسالانی مقتدر همراهیم نمودید.
همیشه بودنتان، آرامش بخش روح و روانم و خنده هایتان، گرمی
دهنده زندگیم می باشد. خداوند را به خاطر داشتن گوهرانی چون
شما سپاسگزارم.

سپاسگزاری

جناب آقای دکتر زندی

آنچه پیش روست از حمایت بی دریغ و زحمات دلسوزانه شما استاد بزرگوار شکل گرفته است، سپاسگزاری مرا پذیرا باشید.

جناب آقای دکتر سمایی

از این که همواره با عنایت به کارنگرستید و از هیچ کوششی دریغ نکرده اید بسیار سپاسگزارم.

سرکار خانم دکتر روشن

از این که نتیجه زحماتم را به قضاوت نشستید کمال سپاسگزاری را دارم.

چکیده

زبان یکی از ضرورت‌های زندگی اجتماعی است و به کارگیری آن یکی از ویژگی‌های انسان اجتماعی می‌باشد. کارکرد زبان در برقراری روابط اجتماعی بازتابی از این واقعیت است که بین زبان و جامعه همبستگی نزدیکی وجود دارد.

هدف کلی این تحقیق این است که نقش اجتماعی زبانهای فارسی و گیلکی در شهر رشت را بررسی کند. در این تحقیق ۴۰۰ آزمودنی از سه منطقه شهر رشت به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. آزمودنیها به چهار گروه سنی (۱۲ تا ۱۸، ۱۹ تا ۳۵، ۳۶ تا ۵۰ و بالاتر از ۵۰) و چهار گروه تحصیلی (زیر دیپلم، دیپلم، فوق دیپلم و لیسانس، فوق لیسانس و بالاتر)، جنسیت (زن، مرد) و زبان مادری همسر (گیلکی و غیر گیلکی) انتخاب شده‌اند.

در این تحقیق پرسشنامه الگوی پاراشر (۱۹۸۰) مورد استفاده قرار گرفته است. از آزمودنیها خواسته شد که کاربرد دو گونه فارسی و گیلکی را در شش حوزه ی خانواده، دوستی، همسایگی، داد و ستد، آموزشی و اداری، مشخص کنند. پرسشنامه شامل ۳۶ سؤال است که براساس درجه رسمیت حوزه های کاربرد به ترتیب از غیر رسمی به رسمی مرتب شده‌اند. محاسبه آلفای کرانباخ جهت بررسی اعتبار و همسانی درونی سوالات پرسشنامه انجام شد و می‌توان گفت بین سوالات پرسشنامه همسانی درونی بالایی وجود دارد. پس از جمع آوری پرسشنامه ها اطلاعات توسط کامپیوتر پردازش شده‌اند. به منظور بررسی و آزمون فرضیات تحقیق و توصیف داده از روش های استنباطی و واریانس یک راهه و آزمون t دو گروه مستقل و آزمون تعقیبی توکی (HSD) استفاده شد.

تحلیل نتایج نشان داد بین متغیرهای جنس، سن، سطح تحصیلات با انتخاب زبان رابطه وجود دارد. کاربرد زبان فارسی در گروه جنسیتی زنان بیش از مردان است و کاربرد زبان گیلکی در گروه مردان بیش از زنان می‌باشد. از نظر متغیر سنی گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال که جوانترین گروه سنی پژوهش حاضر می‌باشد، از زبان فارسی بیش از گروههای دیگر استفاده می‌کنند. با توجه به متغیر سطح تحصیلات، کاربرد

زبان فارسی در افرادی که از سطح تحصیلات بالاتری برخوردارند، بیش از گروههای تحصیلی دیگر می باشد. یافته ها نشان می دهد که اختلاف در استفاده از دو زبان گیلکی و فارسی توسط افراد متأهل با همسر گیلک و غیر گیلک زبان از لحاظ آماری معنی دار نمی باشد.

کلید واژه ها: زبان، رشت، جامعه شناسی زبان، حوزه، دوزبانگونی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول کلیات.....
۲	مقدمه.....
۲	۱-۱ درآمد.....
۳	۲-۱ مکان پژوهش.....
۳	۱-۲-۱ موقعیت طبیعی و جغرافیایی شهر رشت.....
۷	۲-۲-۱ موقعیت زبانی و آماری شهر رشت.....
۸	۳-۲-۱ مطالعات و تحقیقات درباره ی گیلکی.....
۱۰	۳-۱ بیان مسأله.....
۱۱	۴-۱ اهداف پژوهش.....
۱۲	۵-۱ ضرورت انجام پژوهش.....
۱۳	۶-۱ فرضیه ها.....
۱۳	۷-۱ روش پژوهش و شیوه های گردآوری.....
۱۴	۸-۱ واژه های کلیدی و تعریف آن.....
۱۶	فصل دوم چارچوب نظری و پیشینه پژوهش.....
۱۷	مقدمه.....
۱۸	۱-۲ درآمد.....
۱۸	۲-۲-۲ برخی مفاهیم کلی جامعه شناسی زبان.....
۱۸	۱-۲-۲ ارتباط میان زبان و جامعه.....
۱۹	۲-۲-۲ زبان، گویش و گونه.....
۲۳	۱-۲-۲-۲ گیلکی زبان یا گویش.....
۲۶	۳-۲ زبان معیار.....
۲۸	۱-۳-۲ زبان معیار، زبان ملی و زبان رسمی.....
۲۹	۲-۳-۲ پایه ی زبان معیار.....

۲۹	۴-۲ جامعه ی زبانی
۳۰	۱-۴-۲ دوزبانگی، فرد دوزبانه، جامعه دوزبانه
۳۱	۲-۴-۲ دوزبانگونی
۳۳	۳-۴-۲ رابطه بین دوزبانگونی و دوزبانگی
۳۴	۴-۴-۲ دوزبانگونی در زبان فارسی
۳۶	۵-۲ مطالعات اجتماعی زبان در جهان
۳۸	۶-۲ بررسی زبان شناختی عوامل مؤثر در تغییر زبان
۳۹	۱-۶-۲ شیوه های گسترش تغییر زبان
۳۹	۱-۱-۶-۲ گروه به گروه
۳۹	۲-۱-۶-۲ سبک به سبک
۳۹	۳-۱-۶-۲ واژه به واژه
۴۰	۲-۶-۲ انواع تغییر
۴۰	۳-۶-۲ دلایل تغییر زبان
۴۰	۱-۳-۶-۲ جایگاه اجتماعی و تغییر زبان
۴۰	۲-۳-۶-۲ جنسیت و تغییر زبان
۴۰	۳-۳-۶-۲ برخورد و تغییر زبان
۴۱	۷-۲ اعتبار پنهان
۴۴	۸-۲ حوزه و تجزیه و تحلیل حوزه ای
۴۶	۹-۲ پیشینه ی پژوهش
۴۶	۱-۹-۲ تحقیقات خارجی
۴۷	۲-۹-۲ تحقیقات ایرانی
۵۲	فصل سوم روش پژوهش
۵۳	مقدمه
۵۳	۱-۳ آزمودنی ها
۵۵	۲-۳ ابزارها
۵۶	۱-۲-۳ اعتبار پرسشنامه

۳-۳	جمع آوری داده ها و تجزیه و تحلیل داده ها	۵۶
۳-۳-۱	نمونه گیری تصادفی و اجرا	۵۶
۳-۳-۲	تجزیه و تحلیل داده ها	۵۷
۳-۳-۲-۱	پردازش داده ها	۵۷
۳-۳-۳-۲	روش آماری	۵۷
۵۸	فصل چهارم یافته های پژوهش	۵۸
۵۹	مقدمه	۵۹
۴-۱	مقایسه کاربرد فارسی و گیلکی درشش حوزه اجتماعی	۶۰
۴-۱-۱	حوزه خانواده	۶۰
۴-۱-۲	حوزه دوستی	۶۰
۴-۱-۳	حوزه همسایگی	۶۱
۴-۱-۴	حوزه داد و ستد	۶۱
۴-۱-۵	حوزه آموزشی	۶۱
۴-۱-۶	حوزه اداری	۶۱
۴-۲	مقایسه کاربرد فارسی و گیلکی با توجه به گروههای مختلف سنی	۶۳
۴-۳	مقایسه کاربرد فارسی و گیلکی با توجه به سطوح مختلف تحصیلی	۸۲
۴-۴	مقایسه کاربرد زبان فارسی و گیلکی در ارتباط با دو گروه جنسیتی	۱۰۱
۴-۵	مقایسه کاربرد فارسی و گیلکی با توجه به زبان مادری همسر	۱۰۴
۱۰۹	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری	۱۰۹
۱۱۰	مقدمه	۱۱۰
۵-۱	نتایج پژوهش	۱۱۰
۵-۲	مقایسه نتایج پژوهش حاضر با پژوهش های پیشین در قلمرو زبانی گوناگون	۱۱۱
۵-۳	کاربردها	۱۱۴
۵-۳-۱	کاربردهای نظری	۱۱۴
۵-۳-۲	کاربردهای عملی	۱۱۵
۵-۴	پیشنهادهای پژوهش	۱۱۶

۱۱۷	.....	منابع
۱۱۷	.....	الف: منابع فارسی
۱۱۹	.....	ب: منابع انگلیسی
۱۲۰	.....	پیوست
۱۲۵	.....	چکیده انگلیسی

جدول ۱-۳ جمعیت نمونه شهر رشت بر اساس گروههای مختلف جنسیتی	۵۴
جدول ۲-۳ فراوانی و درصد آزمودنیها در هر گروه سنی	۵۴
جدول ۳-۳ فراوانی و درصد آزمودنیها بر اساس جنسیت	۵۴
جدول ۴-۳ فراوانی و درصد آزمودنیها در گروههای مختلف تحصیلی	۵۵
جدول ۵-۳ فراوانی و درصد افراد متاهل با توجه به زبان مادری همسر	۵۵
جدول ۶-۳ محاسبه آلفای کرانباخ جهت بررسی اعتبار و همسانی درونی سوالات پرسشنامه	۵۶
جدول ۱-۴ میزان کاربرد زبان فارسی و گیلکی در شش حوزه ی اجتماعی	۶۰
جدول ۲-۴ میزان کاربرد زبان فارسی و گیلکی در شش حوزه بر اساس سن	۶۳
جدول ۳-۴ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر سن بر کاربرد دو زبان در حوزه ی خانواده	۷۰
جدول ۴-۴ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی خانواده بر اساس سن (توکی)	۷۱
جدول ۵-۴ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر سن بر کاربرد دو زبان در حوزه ی دوستی	۷۲
جدول ۶-۴ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی دوستی بر اساس سن (توکی)	۷۳
جدول ۷-۴ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر سن بر کاربرد دو زبان در حوزه ی همسایگی	۷۴
جدول ۸-۴ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی همسایگی بر اساس سن (توکی)	۷۵
جدول ۹-۴ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر سن بر کاربرد دو زبان در حوزه ی دادوستد	۷۶
جدول ۱۰-۴ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی دادوستد بر اساس سن (توکی)	۷۷

- جدول ۴-۱۱ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر سن بر کاربرد دو زبان در حوزه ی آموزشی..... ۷۸
- جدول ۴-۱۲ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی آموزشی بر اساس سن (توکی)..... ۷۹
- جدول ۴-۱۳ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر سن بر کاربرد دو زبان در حوزه ی اداری ۸۰
- جدول ۴-۱۴ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی اداری بر اساس سن (توکی)..... ۸۱
- جدول ۴-۱۵ میزان کاربرد دو زبان در شش حوزه بر اساس سطح تحصیلات ۸۲
- جدول ۴-۱۶ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر تحصیلات بر کاربرد دو زبان در حوزه ی خانواده ۸۹
- جدول ۴-۱۷ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی خانواده بر اساس تحصیلات (توکی) ۹۰
- جدول ۴-۱۸ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر تحصیلات بر کاربرد دو زبان در حوزه ی دوستی ۹۱
- جدول ۴-۱۹ مقایسه ی میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی دوستی بر اساس تحصیلات (توکی)..... ۹۲
- جدول ۴-۲۰ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر تحصیلات بر کاربرد دو زبان در حوزه ی همسایگی ۹۳
- جدول ۴-۲۱ مقایسه ی میزان کاربرد دو زبان در حوزه ی همسایگی بر اساس تحصیلات (توکی)..... ۹۴
- جدول ۴-۲۲ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر تحصیلات بر کاربرد دو زبان در حوزه ی داد و ستد..... ۹۵
- جدول ۴-۲۳ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه داد و ستد بر اساس تحصیلات (توکی)..... ۹۶
- جدول ۴-۲۴ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر تحصیلات بر کاربرد دو زبان در حوزه آموزشی..... ۹۷
- جدول ۴-۲۵ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه آموزشی بر اساس تحصیلات (توکی)..... ۹۸
- جدول ۴-۲۶ تحلیل واریانس یک راهه تاثیر تحصیلات بر کاربرد دو زبان در حوزه اداری..... ۹۹
- جدول ۴-۲۷ مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه اداری بر اساس تحصیلات (توکی)..... ۱۰۰

جدول ۲۸-۴ میزان کاربرد زبان فارسی و گیلکی در شش حوزه بر اساس جنسیت ۱۰۱

جدول ۲۹-۴ میزان کاربرد دو زبان در شش حوزه بر اساس زبان مادری همسر ۱۰۴

جدول ۳۰-۴ آزمون‌آدو گروه مستقل به منظور مقایسه کاربرد دو زبان با توجه به زبان مادری همسر (غیر گیلکی) ۱۰۶

جدول ۳۱-۴ آزمون‌آدو گروه مستقل به منظور مقایسه میزان کاربرد دو زبان با توجه به زبان مادری همسر (گیلکی)

..... ۱۰۷

نمودار ۱-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در شش حوزه	.....	۶۲
نمودار ۲-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه خانواده بر اساس سن	.....	۶۴
نمودار ۳-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه دوستی بر اساس سن	.....	۶۵
نمودار ۴-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه همسایگی بر اساس سن	.....	۶۶
نمودار ۵-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه دادو ستد بر اساس سن	.....	۶۷
نمودار ۶-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه آموزشی بر اساس سن	.....	۶۸
نمودار ۷-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه اداری بر اساس سن	.....	۶۹
نمودار ۸-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه خانواده بر اساس سطح تحصیلات	.....	۸۳
نمودار ۹-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه دوستی بر اساس سطح تحصیلات	.....	۸۴
نمودار ۱۰-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه همسایگی بر اساس سطح تحصیلات	.....	۸۵
نمودار ۱۱-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه دادوستد بر اساس سطح تحصیلات	.....	۸۶
نمودار ۱۲-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه آموزشی بر اساس سطح تحصیلات	.....	۸۷
نمودار ۱۳-۴	مقایسه میزان کاربرد دو زبان در حوزه اداری بر اساس سطح تحصیلات	.....	۸۸
نمودار ۱۴-۴	میزان کاربرد زبان فارسی در شش حوزه بر اساس جنسیت	.....	۱۰۲
نمودار ۱۵-۴	میزان کاربرد زبان گیلکی در شش حوزه بر اساس جنسیت	.....	۱۰۳
نمودار ۱۶-۴	میزان کاربرد دو زبان در شش حوزه با توجه به زبان مادری همسر (غیرگیلکی)	.....	۱۰۵
نمودار ۱۷-۴	میزان کاربرد دو زبان در شش حوزه با توجه به زبان مادری همسر (گیلکی)	.....	۱۰۵

فصل اول

کلیات

مقدمه

فصل اول در حکم پیش درآمد برای ورود به بررسی اجتماعی مورد نظر ماست. در این فصل به مکان پژوهش و موقعیت طبیعی و جغرافیایی و زبانی و آماری شهر رشت پرداخته می شود. بیان مساله، فرضیه، ضرورت پژوهش و اهداف پژوهش از مباحث این فصل می باشد. روش پژوهش و شیوه های گرد آوری بیان شده و در پایان به واژه های کلیدی اشاره و تعریف آنها آورده می شود.

۱-۱ درآمد

بشر همواره برای برقراری ارتباط در جوامع خود از وسایل و ابزارهای مختلفی سود می جسته که در این میان «زبان»^۱ مهمترین ابزار و وسیله ی او به شمار می آید. زبان ابزاری طبیعی برای منظم کردن اندیشه و نیز ارتباط میان افراد انسان است. انسان به وسیله ی زبان، اندیشه و شناخت خود را سازمان می دهد و نیز از راه آن، اندیشه ی خود را به دیگران منتقل می سازد. زبان یک «نهاد»^۲ اجتماعی است. بدین معنی که افراد یک اجتماع به منظور آگاهی از مقاصد و نیت یکدیگر و برای برقراری ارتباط با همدیگر عناصر آن را برقرار کرده اند. زبان نه تنها مهمترین وسیله ی ارتباطی بشر بلکه پایه ی اغلب نهادهای دیگر اجتماعی نیز می باشد و به دلیل سرشت اجتماعی خود هماهنگ با اختلاف اجتماعات، مختلف است. به سخن دیگر، با اینکه این نهاد در همه ی اجتماعات بشری وجود دارد و وظیفه و نقش آن در همه جا یکسان است، شکل آن الزاماً در همه ی جوامع یکسان نیست و نحوه ی عمل آن در هر اجتماع دیگر آشکارا تفاوت دارد. به طوری که هر شکلی از زبان فقط در میان افراد جماعتی معین می تواند وظیفه ی برقراری ارتباط و تفاهم را به جای آورد. (هوشمند ۱۳۸۶: ۲)

مطالعه و توصیف زبان که موضوع اصلی زبان شناسی^۳ است، باید در بافت اجتماعی آن انجام شود و به واسطه ی خصلت اجتماعی زبان نمی توان بدون توجه به متغیرهای اجتماعی گوناگون به بررسی کامل آن پرداخت. در واقع، میان ساخت زبان و ساخت جامعه و روندها و متغیرهای زبانی و اجتماعی، رابطه ای نزدیک و تنگاتنگ وجود دارد و مطالعه ی زبان جدا از بافت اجتماعی آن، نمی تواند توصیفی همه جانبه و واقع گرایانه از آن بدست دهد. موضوع اصلی علم جامعه شناسی

¹ - Language

² - institution

³ - linguistics

زبان^۱ نیز بررسی زبان در جامعه می باشد. جامعه شناسی زبان نام شاخه ی علمی تازه ای است که از محل تلاقی زبانشناسی و جامعه شناسی جوانه زده است. وقتی زبان در ارتباط با گروه یا جامعه مورد مطالعه قرار گیرد، یعنی به عنوان ابزار ارتباط بین افراد اجتماع مطرح باشد، بررسی آن در حوزه ی شاخه ی علمی دیگری قرار می گیرد که به آن جامعه شناسی زبان گفته می شود. (باطنی ۱۳۷۱: ۳۷)

اغلب پیشرفت های جامعه شناسی زبان از اواخر دهه ۱۹۶۰ صورت گرفته است. مطالعات افرادی مانند ویلیام لباو^۲ استاد دانشگاه پنسیلوانیا را باید از نخستین گامهای اساسی در این رشته دانست زیرا در همین بررسی هاست که با بهره گیری از روش های جامعه شناسی و زبان شناسی، برای نخستین بار همبستگی متغیرهای زبانی و اجتماعی به شیوه ای علمی و منظم نشان داده می شود. جامعه شناسان زبان به مطالعه و بررسی رابطه ی بین زبان و جامعه می پردازند. جامعه شناسان زبان همچنین به انواع مختلف گوناگونیهای زبانی^۳ علاقه مند هستند، گوناگونیهایی که برای بیان و بازتاب عوامل اجتماعی بکار می روند.

به سادگی می توان مشاهده کرد که سخن گوینان فارسی زبان همواره در همه ی نواحی جغرافیایی و نیز در موقعیت های گوناگون به طور یکسان صحبت نمی کنند، بلکه برحسب ناحیه ی جغرافیایی و نیز موقعیت اجتماعی خاص، گونه ی زبانی جغرافیایی و یا صورت های زبانی خاص، یعنی واژه ها، ساختها و عبارت های متفاوتی را به کار می برند که تا حدودی معنی واحدی را می سازند. به بیان دیگر، گونه های زبانی که در خانه، مدرسه یا دانشگاه، محیط کار، بازار، محیط های اداری، موقعیت های رسمی و جز اینها به کار می بریم، تا حدودی با یکدیگر متفاوتند، یعنی سخنگویان زبان به هنگام ارتباط زبانی با افراد متفاوت، از گونه های زبانی متفاوت استفاده می کنند. (هوشمند ۱۳۸۶: ۲)

۱-۲ مکان پژوهش

۱-۲-۱ موقعیت طبیعی و جغرافیایی شهر رشت

شهر رشت از شهرهای استان گیلان در شمال ایران است. رشت از شمال به دریای خزر و بندرانزلی، از جنوب به شهرستان رودبار، از شرق به شهرستانهای سیاهکل و آستانه اشرفیه و از غرب به شهرستانهای فومن، صومعه سرا و شفت منتهی می شود. شهر رشت به عنوان مرکز استان

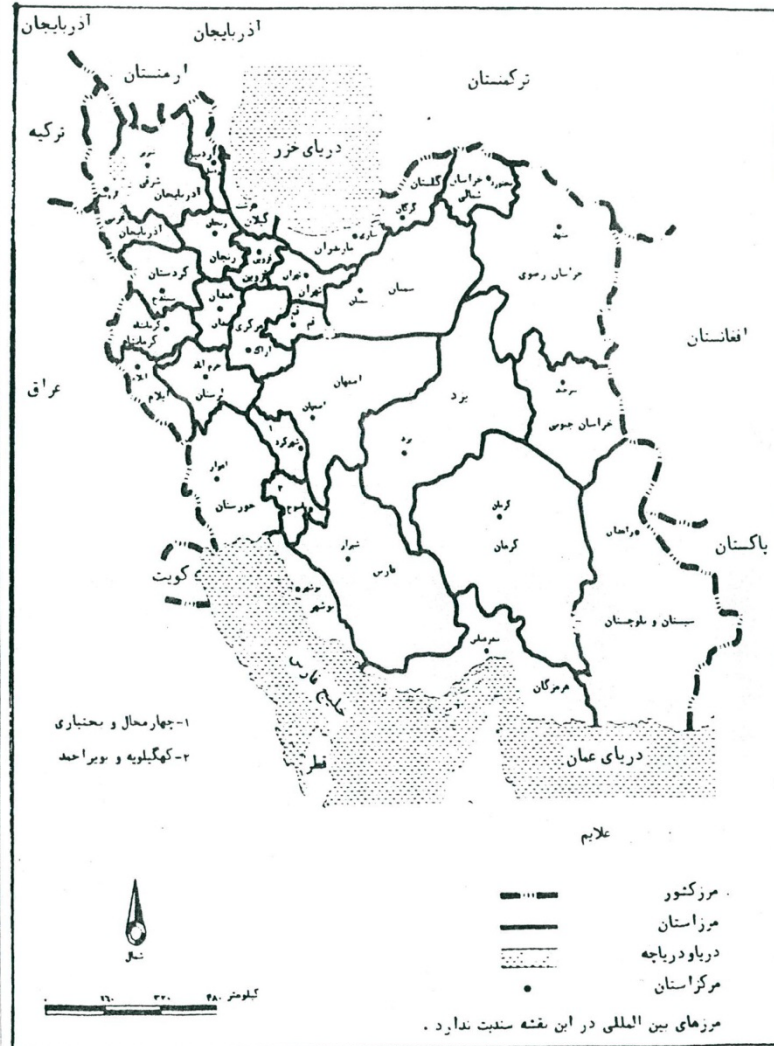
^۱ - sociology of language

^۲ - William Labov

^۳ - linguistic variation

گیلان تقریباً در مرکز جلگه گیلان، در وسیع ترین بخش دلتای رودخانه سفیدرود با ارتفاع متوسط ۸ متر از سطح دریاهای آزاد و در ۳۳۰ کیلومتری شمال باختری تهران و در انتهای راه کناره اصلی دریای خزر و در مسیر اصلی درجه یک قزوین به بندرانزلی واقع شده است.

نقشه استانی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۵

نقشه استان گیلان به تفکیک شهرستانها و شهرها

